Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani jud. L. Holeviţcaia
Dosarul nr. 3a-378/23 (2-20125478-02-3a-20032023)

D E C I Z I E

04 octombrie 2023 mun. Chişinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Preşedintele completului Veronica Negru
Judecătorii Ecaterina Palanciuc și Ina Dutca
Grefier Marina Samatiuc

examinînd în ședință de judecată publică, cererea de apel înaintată de Ojovan Vasile împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 14 noiembrie 2022, în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Ojovan Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei:

La 05 octombrie 2020, Ojovan Vasile, prin intermediul avocatului Marco Dumitru, s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei CTAS Dondușeni nr.07/2020/12017 din 04.07.2020 și deciziei CNAS nr.0-1798/20-0-1646/20 din 01.09.2020 privind respingerea cererii prealabile, obligarea CNAS să efectueze recalcularea pensiei, având în vedere perioada de activitate după pensionare în cadrul IP Dondușeni al IGP a MAI, de la 27.09.2013 până la 31.05.2020, precum și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.3-7).

În motivarea acţiunii, reclamantul a indicat că, după activitatea în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, la data de 08.07.2011 reclamantul s-a eliberat din serviciu, cu stabilirea pensiei pe linia MAI, apoi, la 27.09.2013 s-a reangajat în cadrul Inspectoratului de Poliţie Dondușeni, iar la data de 31.05.2020 a demisionat în temeiul art.38 alin.(1) lit.b) din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Menționează că, la data de 17.06.2020, reclamantul a depus o cerere la Oficiul Teritorial Dondușeni al Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu, în temeiul art.61 alin.(2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23 iunie 1993.

Prin Decizia nr.07/2020/12017 din 04.07.2020, semnată de șeful Oficiului Teritorial Dondușeni al CNAS, reclamantul a primit refuz, pe motiv că beneficiază deja de pensie pentru vechime în muncă, începând cu data de 08.07.2011, iar dreptul la pensie apare o singură dată după eliberarea din serviciu, cu dreptul de a fi recalculată în condițiile legii, iar legislația în vigoare nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie după o eventuală reangajare în serviciul militar.

Adresându-se către CNAS, reclamantul Vasile Ojovan, la data de 04.09.2020, a primit Decizia CNAS cu nr.0-1798/20-0-1646/20 din 01.09.2020, fiindu-i refuzat în recalcularea pensiei stabilite, din motivul că dreptul la pensie i-a fost stabilit după eliberare din serviciu şi dreptul la pensie apare doar o singură dată după eliberarea din serviciu.

Cu deciziile CTAS Dondușeni şi CNAS nu este de acord, deoarece reclamantul Ojovan Vasile nu a solicitat stabilirea repetată a pensiei, dar a solicitat recalcularea pensiei stabilite anterior acestuia până la concediere, fiindu-i reținute din salariu contribuțiile individuale de asigurări sociale de stat în mărime de 6%.

Constată că, prin refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula pensia reclamantului, se încalcă un drept prevăzut de lege, drept dobândit de reclamant la momentul restabilirii la muncă în cadrul IGP a MAI şi care nu poate fi restrâns. Toate modificările operate ulterior în actele legislative, care reglementează modul de calculare a pensiilor au efect doar pentru persoanele (polițiștii) care vor beneficia de pensii după punerea în aplicare a modificărilor respective, aceste modificări neavând efect retroactiv, potrivit regulilor generale de acțiune a legii în timp. Or, dreptul constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Conform regulii generale, legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv şi efectele lui.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 14 noiembrie 2022, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Ojovan Vasile împotriva Casei

Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil – decizia CTAS Dondușeni nr.07/2020/12017 din 04.07.2020 și a deciziei adoptate în procedura prealabilă – decizia CNAS nr.O-1798/20-0-1646/20 din 01.09.2020, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei (f.d.110, 120-130).

Solicitările apelantului:

La data de 15 noiembrie 2022, avocatul Marco Dumitru în interesele lui Ojovan Vasile a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 noiembrie 2022, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.114-119, 134-139).

Termenul de declarare a apelului:

Conform art. 231 alin.(1) din Codul administrativ, hotărîrile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

Potrivit art.232 alin.(1), (2) din Codul administratiuv, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate.

Din materialele pricinii urmează că, hotărîrea contestată a fost pronunțată la data de 14 noiembrie 2022 (f.d.110), cererea de apel nemotivată a fost înregistrată la data 15 noiembrie 2022 (f.d.114-119), hotărîrea motivată fiind recepționată de partea apelantă la data de 30 ianuarie 2023 (f.d.133), cererea de apel motivată a fost înregistrată la data de 01 martie 2023 (f.d.134-139). Astfel, instanța conchide că atît cererea de apel nemotivat cît și cererea de apel motivat au fost depuse în termenii prevăzuți de lege.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel înaintată, apelantul a indicat aceleași temeiuri de drept și de fapt ca și în acțiune.

La data de 28 martie 2023, intimatul Casa Naţională de Asigurări Sociale a depus referință prin care a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat.

Reprezentantul apelantului Ojovan Vasile - avocatul Marco Dumitru în ședința instanței de apel a solicitat admiterea apelului din motivele invocate.

Reprezentantul intimatului Casa Naţională de Asigurări Sociale nu s-au prezentat, însă a depus o cerere de examinare a acuzei în lipsa sa.

Potrivit art.239 alin. (2) din Codul administrativ, participanţii la proces se citează. În citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Neprezentarea participanţilor la proces nu împiedică instanţa de apel să decidă în privinţa apelului.

Astfel încît, Completul judiciar a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa participantului care nu s-a prezentat în ședința de judecată a instanței de apel, procedura de citare fiind respectată.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind poziția participantului prezent la proces, studiind materialele dosarului, prin prisma pertinenții și admisibilității, în raport cu argumentele invocate, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul neîntemeiat, care urmează a fi respins cu menţinerea hotărârii primei instanţe, din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, examinînd cererea de apel, instanța de apel respinge apelul.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Actele cauzei atestă cu certitudine că, la 05 octombrie 2020, Ojovan Vasile, prin intermediul avocatului Marco Dumitru, s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei CTAS Dondușeni nr.07/2020/12017 din 04.07.2020 și deciziei CNAS nr.0-1798/20-0-1646/20 din 01.09.2020 privind respingerea cererii prealabile, obligarea CNAS să efectueze recalcularea pensiei, având în vedere perioada de activitate după pensionare în cadrul IP Dondușeni al IGP a MAI, de la

27.09.2013 până la 31.05.2020, precum și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.3-7).

Judecând cauza în fond, prima instanţă, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 14 noiembrie 2022, a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Ojovan Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil – decizia CTAS Dondușeni nr.07/2020/12017 din 04.07.2020 și a deciziei adoptate în procedura prealabilă – decizia CNAS nr.O-1798/20-0-1646/20 din 01.09.2020, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei (f.d.110, 120-130).

Verificând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanței, Completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ din cadrul Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că, soluția adoptată de instanța de fond este justă, iar în fortificarea acestei concluzii se impun a fi precizate următoarele.

În corespundere cu prevederile ar.221 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile art.220 alin.(1) al aceluiași act normativ, explică că, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din art.93 al Codului administrativ, care stabilește sarcina probațiunii, se reține că, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine faptul că, din 08.07.2011, Ojovan Vasile beneficiază de dreptul la pensie pentru vechime în muncă, calculată și stabilită în temeiul Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

La 27.09.2013, Ojovan Vasile s-a reangajat în câmpul muncii, inclusiv în cadrul organelor afacerilor interne, unde a activat până la data de 31.05.2020.

La 17.06.2022, Ojovan Vasile s-a adresat cu o cerere Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Dondușeni, prin care a solicitat recalcularea pensiei prin includerea perioadei de la 27.09.2013 până la 31.05.2020 în vechimea de muncă din care s-a stabilit pensie la data de 08.07.2011, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 31.05.2020.

Prin Decizia CTAS Dondușeni nr.07/2020/12017 din 13.07.2020 a fost respinsă cererea de recalculare a pensiei pe motivul că dreptul la pensie apare o singură dată după eliberarea din serviciu .

Nefiind de acord cu Decizia CTAS Dondușeni nr.07/2020/12017 din 13.07.2020, la 24.07.2020, Ojovan Vasile s-a adresat cu o cerere prealabilă Casei Naţionale de Asigurări Sociale, înregistrată la 17.08.2020, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale și emiterea unei decizii privind recalcularea pensiei pentru vechime în serviciu în subdiviziunile MAI, cu includerea perioadei 27.09.2013-31.05.2020.

Prin răspunsul CNAS cu nr.O-1798/20-O-1646/20 din 01.09.2020, reclamantului i s-a refuzat în satisfacerea cererii.

La 05 octombrie 2020, Ojovan Vasile, prin intermediul avocatului Marco Dumitru, în termenul stabilit de lege, a depus prezenta acțiune.

Completul judiciar, generalizând revendicările reclamantului/apelant, aşa cum au fost susţinute în cursul judecării litigiului, conchide că instanţa de fond just a constatat că, acţiunea reclamantului este neîntemeiată.

La acest capitol, Completul judiciar conchide că circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite şi elucidate pe deplin de către instanța de fond.

Conform prevederilor articolului 10 alin. (1) Cod administrativ prevede că, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.(2) Decizia autorităţii publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Articolul 11 din Codul Administrativ prevede categoriile actelor administrative individuale

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile –actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile –actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

(2) Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sînt afectate de actul administrativ individual, nu sînt destinatarii acestuia.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 19 Cod administrativ, cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Conform art. 9 alin. (1) și (2) Cod administrativ, prin petiție, în sensul prezentului cod, se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică. Prin cerere se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative.

Conform art. 69 alin. (1) și (2) Cod administrativ, procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă inițiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acțiuni procedurale, iar cea inițiată la cerere se consideră inițiată din momentul depunerii cererii. În cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă.

În conformitate cu art.208 alin. (1) - (3) Cod administrativ, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege. Dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deşi termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acţiunea în contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terţ. Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acţiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

Potrivit art.162 alin. (1) şi alin. (3) Cod administrativ, procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

Conform art.31 alin.(2) și (3) al Legi nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 cererea de pensionare și actele necesare se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului, unde se înregistrează în mod obligatoriu. Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul teritorial de asigurări sociale și semnată de conducătorul acestuia, în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare.

Conform art.40 al Legi nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale. În caz de dezacord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Socialei, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.

Respectiv, rezumând cele relatate în raport cu normele procedurale aplicabile speței, Completul de judecată constată că reclamantul/apelant Ojovan Vasile a

respectat procedura prealabilă de soluționare a litigiului și termenul de depunere a acțiunii în instanța de judecată competentă, iar careva temeiuri prevăzute de art.207 Cod administrativ de inadmisibilitate a acțiunii nu au fost stabilite din care motive acțiunea este admisibilă.

În conformitate cu art.225 din Codul Administrativ, (1) Instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ.

(2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) şi-a exercitat dreptul discreţionar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar;

d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

La caz, Completul de judecată reține că, obiectul material al prezentei acţiuni de contencios administrativ î-l constituie de fapt cerința reclamantului Ojovan Vasile în circumstanțele expuse de anulare a refuzurilor autorității de a-i satisface cererea și obligarea pîrîtei să emită actul administrativ individual favorabil prin care să se dispună recalcularea pensiei, având în vedere perioada de activitate după pensionare în cadrul IP Dondușeni al IGP a MAI, de la 27.09.2013 până la 31.05.2020. Deci, suntem în prezența unei acțiuni în obligare.

În corespundere cu art.1 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar şi în organele afacerilor interne.

Conform art. 2 alin. (1) şi (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabileşte pensie după eliberare din serviciu. Persoanelor din corpul de ofiţeri şi din corpul de comandă (cu excepţia celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislaţie, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne şi care au dreptul la pensie în conformitate cu art.13 lit. a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

Iar, în corespundere cu art. 7 în coroborare cu art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor

afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabileşte o singură pensie, la alegerea lor.

Pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi sistemului penitenciar, ale ofiţerilor de protecţie şi colaboratorilor organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Conform art. 50 alin. (1) lit. b) din aceeaşi Lege, pensiile se stabilesc pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne - de la data eliberării din serviciu, dar nu mai devreme de ultima zi în care au fost asiguraţi cu soldă.

În contextul normelor enunţate, reiese că legislatorul a stipulat concret momentul apariţiei dreptului pentru stabilirea și primirea pensiei militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne.

Sub acest aspect şi având în vedere că, din data de 08.07.2011 Ojovan Vasile beneficiază de dreptul la pensie pentru vechime în muncă, în temeiul art. 2 alin. (1) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, prin aplicarea regulilor de interpretare corectă a normelor sus-indicate, este evident că instanţa de fond, examinând cauza, întemeiat a concluzionat despre necesitatea respingerii acţiunii lui Ojovan Vasile. Or, deşi ultimul, începând cu data de 27.09.2013 s-a reangajat în cadrul IGP a MAI unde a activat pînă la data de 31.05.2020, aceste circumstanţe nu pot constitui drept temei pentru stabilirea/recalcularea unei noi pensii pentru vechime în muncă, prin includerea la stabilirea acesteia a vechimii de muncă obţinute după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă – 08.07.2011.

Or, dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o singură dată, şi anume, după eliberarea din serviciu, însă cu dreptul de recalculare, dar în condiţiile legii.

Astfel, ţinând cont de faptul că din solicitările expuse în acțiune, obiectul acţiunii ţine anume de dreptul persoanei la recalcularea pensiei, drept ce face parte din categoria drepturilor sociale, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a asimilat dreptul la prestaţii sociale unui drept de proprietate, în sensul articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenţia Europeană, Completul de judecată pentru a nu leza dreptul lui Vasile Ojovan la proprietate va analiza temeiurile de recalculare a pensiei prin prisma prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, care reglementează expres că, *recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de*

comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare şi nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Din sensul logico-juridic al normei art. 61 din Legea nr. 1544-XII din data de 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri rezultă cert şi expres trei situaţii în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată, şi anume:

1) existenţa documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei;

2) prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei până la stabilirea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare şi nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi;

3) recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofiţeri şi din corpul de comandă (cu excepţia celui inferior) al organelor afacerilor interne precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul prin contract.

Completul de judecată relevă că, Curtea Constituţională în decizia de inadmisibilitate din 07 decembrie 2021, a statuat, cu titlu preliminar că, Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 prevede că pensia pentru vechime în muncă se stabileşte ţinând cont de vechimea în serviciu și de mărimea soldei achitate în ultimul an de muncă, având relevanţă în acest sens şi faptul dacă, persoana a atins vârstă limită de aflare în serviciu sau nu (articolele 2, 13 şi 14 din Lege). Alineatul (2) al aceluiaşi articol din Lege prevede o singură excepţie de la această regulă, i.e. pentru (*i*) persoanele din corpul de ofiţeri şi din corpul de comandă (cu excepţia celui inferior) al organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri (*ii*) cărora li s-a prelungit, peste limita de vârstă stabilită de legislaţie, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne şi (*iii*) care au dreptul la pensie în conformitate cu art. 13 lit. a) din Lege (*iv*) cărora li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite. Doar în cazul în care condiţiile menţionate sunt întrunite cumulativ, este acordată pensia pentru vechime în muncă, fără eliberarea persoanei din serviciu.

Curtea Constituţională în decizia sa de inadmisibilitate din 07 decembrie 2021, a mai indicat că, pensionarea în baza Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 este posibilă fie la atingerea vârstei limită de aflare în serviciu stabilită de lege, fie înainte de această vârstă limită - în acest din urmă caz pensionarea este posibilă doar dacă persoana acumulează vechimea în muncă, care-i conferă dreptul la pensie. Curtea observă că, spre deosebire de limita de vârstă, care face imposibilă reangajarea într-o funcţie militară sau publică cu statut special, dată fiind împlinirea vârstei limită de aflare în serviciu [e.g. articolul 38 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016], vechimea în muncă nu reprezintă un impediment pentru reangajarea persoanei. În acest caz, persoana obţine, după reangajare, atât pensia, cât şi salariul în baza raporturilor de muncă, din care se calculează şi se achită contribuţiile sociale de stat. Astfel, pensionarea în baza vechimii în muncă şi reangajarea persoanei într-o funcţie militară sau publică cu statut special au determinat, în practică, mai multe litigii privind obligarea Casei Naţionale de Asigurări Sociale de Stat la recalcularea pensiei. Fiind sesizată cu solicitarea de recalculare a pensiei, autoritatea a refuzat, precizând că recalcularea pensiei este posibilă doar dacă raporturile de serviciu continuă după pensionare.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ precizează că din data de 08.07.2011, apelantul Ojovan Vasile este beneficiar de pensie, în conformitate cu Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

Ulterior, după stabilirea pensiei, apelantul începând cu data de 27.09.2013 s-a reangajat în cadrul IGP a MAI unde a activat pînă la data de 31.05.2020.

Analizând cele trei temeiuri/condiţii de recalculare a pensiei menţionate supra în coraport cu situaţia apelantului, Completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ constată, că Ojovan Vasile nu se încadrează în niciuna din aceste temeiuri/condiţii. Or, art.61 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu prevede în niciun fel faptul, că militarii, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne au dreptul la recalcularea pensiei în cazul, în care au fost reîncadraţi în funcţie şi au activat în continuare în funcţia deţinută anterior, prin ce li s-a mărit perioada de vechime în muncă.

Totodată, Curtea Constituţională în decizia de inadmisibilitate din 07 decembrie 2021, a indicat expres că, dreptul la pensie nu se stabileşte în mod automat, ci pe baza cererii titularului. Astfel, exerciţiul dreptului la pensie ţine de titular, care decide când şi în ce condiţii să obţină pensia. Aşadar, de vreme ce titularii sunt cei care decid cu privire la condiţiile de pensionare, Curtea a relevat

că aceştia trebuie să-şi asume consecinţele acestor decizii. De altfel, persoanele pot să prevadă efectele acestor decizii, inclusiv anumite inconveniente financiare legate de cuantumul pensiei calculate. Mai mult, imposibilitatea recalculării pensiei speciale poate fi prevăzută de subiectele legii, la nevoie, cu ajutorul unor profesionişti ai dreptului. Aşadar, Curtea nu a luat în considerare argumentele din sesizări privind existenţa unei ingerinţe în articolul 16 din Constituţie. Criteriul continuării neîntrerupte a raporturilor de serviciu după atingerea plafonului de vârstă face ca categoriile în discuţie să nu se afle în situaţii comparabile.

Completul judiciar, analizînd în cumul cele relatate supra reține că, instanța de fond corect a aplicat normele de drept care se referă speței, a dat apreciere completă obiectivă şi sub toate aspectele probelor, iar hotărîrea contestată este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Astfel, nu pot fi reţinute argumentele apelantului cu referire la faptul că prima instanţă a aplicat incorect prevederile normelor de drept material și că concluziile primei instanțe expuse în hotărîre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, deoarece susţinerile date vin în contradicţie cu cele relatate mai sus.

Din considerentele menţionate şi avînd în vedere faptul, că hotărîrea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar argumentele invocate de către apelant sînt neîntemeiate, Completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menţine hotărîrea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(l) lit.a) Cod administrativ, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E :

Se respinge cererea de apel înaintată de Ojovan Vasile.

Se menţine hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 noiembrie 2022.

Decizia este executorie de la emitere, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Preşedintele completului, Veronica Negru

Judecătorii Ecaterina Palanciuc

Ina Dutca